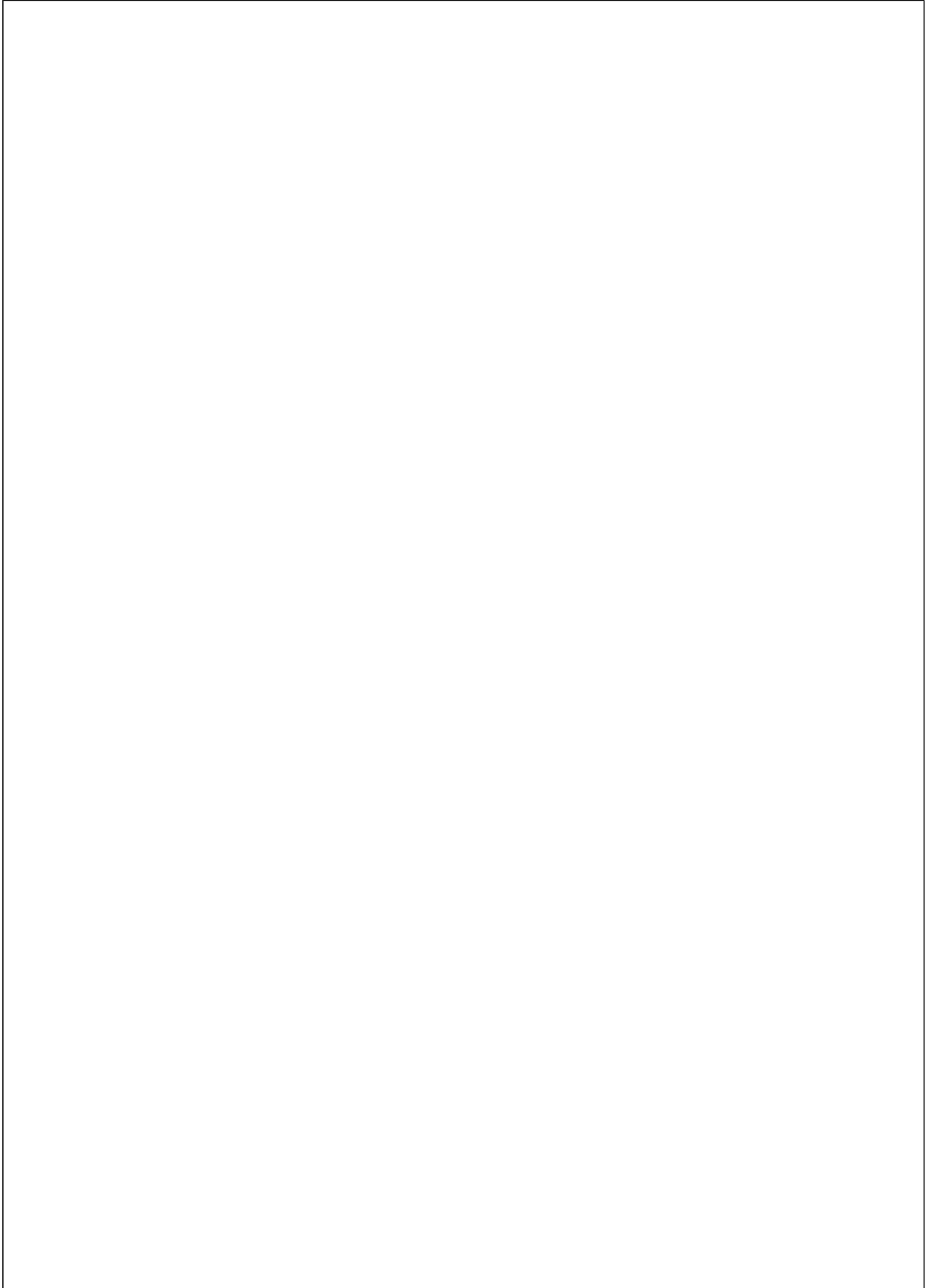

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/189384,Odsloniecie-pomnika-Marszalka-Jozefa-Pilsudskiego-w-Victorii-Ka-nada-13-sierpnia-.html>
27.02.2026, 22:33

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Odślonięcie pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Victorii (Kanada) – 13 sierpnia 2023

13 sierpnia 2023 roku w stolicy Kolumbii Brytyjskiej odbył się po raz pierwszy Polonijny Festiwal zorganizowany przez Stowarzyszenie Polaków „Biały Orzeł”. Podczas Festiwalu odsłonięto popiersie Józefa Piłsudskiego upamiętniające wizytę Marszałka w Victorii w 1904 roku.

13.08.2023

Przed siedzibą Stowarzyszenia Polaków „Biały Orzeł” w Victorii został odsłonięty pomnik Józefa Piłsudskiego ufundowany przez Instytut Pamięci Narodowej. Uroczystość była głównym punktem Polskiego Festiwalu zorganizowanego z tej okazji po raz pierwszy przez polską społeczność Victorii. Ceremonię rozpoczęło przybycie kanadyjskiej orkiestry wojskowej, która brawurowo odegrała „Pierwszą Brygadę”, a następnie hymny państwowe Kanady i Polski. Udział w uroczystościach wzięli przedstawiciele władz konsularnych m.in. Polski, Ukrainy i Serbii, syn generała Sosnkowskiego Peter Sosnkowski, kombatant i żołnierz generała Maczka Adam Leuchter, Polonia oraz mieszkańcy Victorii. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa – Adam Siwek.

Popiersie Marszałka Piłsudskiego odsłaniali prezes Stowarzyszenia „Biały Orzeł” Waldemar Biernacki, dyrektor Adam Siwek oraz Peter Sosnkowski.

Autorem pomnika jest rzeźbiarz Michał Pronobis. Kanwą do opracowania popiersia Marszałka było jego zdjęcie z podróży do Kanady wykonane w Bernie, które przedstawia Józefa Piłsudskiego w cywilnym ubraniu i z brodą. Postument finansowany został przez Instytut Pamięci Narodowej.

Narodowe Archiwum Cyfrowe

Następnie Bogusław Wójcik, pracownik naukowy IPN, odczytał list od prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego

Na początku XX wieku przywódcy narodu, działacze niepodległościowi szukali wsparcia i sojuszników w walce z zaborczymi mocarstwami, a szczególnie z imperium rosyjskim, którego agresywna i zbrodnicza polityka okazuje się zjawiskiem stałym, czego dowodzi dzisiejsza wojna na Ukrainie. Temu celowi służyła wyprawa Józefa Piłsudskiego do Japonii w 1904 r. - aby nawiązać współpracę z wrogiem naszego śmiertelnego wroga. Wówczas było jeszcze za wcześnie, wielka wojna narodów, która przyniosła rozpad starego porządku świata i pozwoliła Polakom wywalczyć wolność, wybuchła dopiero za dziesięć lat. Ale ten cel został osiągnięty dzięki pracy i poświęceniu takich ludzi, jak Józef Piłsudski, jeden z ojców niepodległości Polski, późniejszy Naczelnik Państwa i pierwszy marszałek - wódz naczelny Armii Polskiej. Dlatego tu, w stolicy Kolumbii Brytyjskiej, gdzie trafił 13 sierpnia 1904 r. wracając z Tokio przez Vancouver, stawiamy ten znak pamięci. To dla nas ogromna radość i satysfakcja, że możemy ustanowić na ziemi kanadyjskiej nowe polskie miejsce pamięci.

Odsłonięcie kolejnego polskiego upamiętnienia w Kanadzie oraz festiwal z ciekawym programem artystycznym cieszył się dużym zainteresowaniem, nie tylko ze strony Polaków, ale także miejscowych Kanadyjczyków. Osłonięty wielkimi namiotami plac przed siedzibą Stowarzyszenia był od godziny 12.00 do późnego wieczoru pełen ludzi. Uczestnicy mogli m.in. wysłuchać folklorystycznych zespołów, spróbować polskiej kuchni, a także zapoznać się najnowszymi publikacjami IPN. Polskie Stowarzyszenie „Biały Orzeł” jest organizacją non-profit, założoną w celu podtrzymywania i promowania polskiej kultury w Victorii. Stowarzyszenie ma na celu m.in. podtrzymywanie i propagowanie polskiej kultury, zachowanie tradycji oraz pomoc polskim imigrantom w przystosowaniu się do życia w Kanadzie.

***

Popiersie upamiętnia niezaplanowany pobyt Piłsudskiego w Victorii. Józef Piłsudski wraz z Tytusem Filipowiczem po rozmowach w Tokio wypłynęli w stronę Vancouver na statku handlowym Tartar. 13 sierpnia 1904 roku przybyli do Victorii, gdzie mieli krótki postój. Korzystając z przerwy w rejsie zeszli na ląd, aby zwiedzić miasto. Niestety wrócili za późno i statek odpłynął bez nich. Następnego dnia udało im się dotrzeć do Vancouver i kontynuować swoją podróż do Polski.

Dowiedz się więcej:

- [Włodzimierz Suleja: Józef Piłsudski – droga do Niepodległej](#)
- [Włodzimierz Suleja: Czwarte powstanie czy pierwsza rewolucja?](#)
- [Bogusław Wójcik: Józef Piłsudski jako wychowawca](#)
- [Andrzej Nowak, Anna Zechenter: Piłsudskiego projekt wschodni](#)
- [Włodzimierz Suleja: Zamach majowy](#)
- [Marek Gałęzowski: Ostatnie lata niepodległości](#)
- [Mariusz Żuławnik: Odszedł Wódz Narodu Józef Piłsudski](#)
- [Broszura z serii „Patroni naszych ulic” Marszałek Józef Piłsudski \(1867-1935\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Upamiętnienie